

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Primerjalna evropska pravna zgodovina
Course title: Comparative european legal history

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Študijski program za izpopolnjevanje: Specializacija znanj s področja prava	Modul: Pravna zgodovina slovenskega prostora v evropskem kontekstu	1	1

Vrsta predmeta / Course type

obvezen

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	5			20	60	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Izr. prof. dr. Katja Škrubej

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenski
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni posebnih pogojev.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Razvoj prava na slovenskem prostoru v evropskem kontekstu - temeljni gospodarski in politični pravotvorni dejavniki
 2. Pozna antika in zgodnji srednji vek: primerjava vplivnih območij frankovske države, Bizanca in Anglije
 2.1. Gentilne kneževine, ideja cesarstva in vpliv rimske Cerkve;
 2.2. Sovplivanje poznoantične pravne tradicije, krščanstva in prava zgodnjerednjeveških *gentes*:
 - načelo *ius originis* in teritorialno načelo veljave prava;

Content (Syllabus outline):

- vulgarizacija in kontinuiteta rimskega prava;
- vloga zborov skupnosti in prevlada ustne komunikacije v pravu;
- vrste prava po načinu nastanka: vloga običajnega prava v primerjavi s postavljenim, vprašanje pravotvornosti sodišč in vpliva učenih pravnikov.

3. Razvoj do 16. stoletja

3.1. Razvoj zemljiškogospodarskega sistema

3.2. Stopnja patrimonializacije javne oblasti in pravnega partikularizma:

- primerjava: Zakon v korist deželnim knezom 1232, štajerski Georgenberškega privilegija (1186), kranjski deželni ročini (1338) in angleške Magne Carte 1215.

3.2.1. Razvoj v »državnih monarhijah«: primer Anglije

- sistem kraljevih sodišč in njihova pravotvorna vloga;

- sistem centralnih upravnih enot s kraljevimi namestniki;

- razvoj zbora kraljestva (parlamenta) in položaj vladarja;

3.2.2. Razvoj v »deželnih monarhijah«: primer Svetega rimskega cesarstva z razvojem dežel (*Länder*):

- močan proces patrimonializacije javne oblasti (uprave, sodstva) cesarja do 12. stoletja;

- proces ponovne teritorializacije oblasti deželnih knezov in razvoj stanov do 16. stoletja;

- partikularizacija prava in razvoj avtonomnih skupnosti ter njihovih partikularnih prav (*iura propria*);

3.2.3. Vmesni primer: Francija

3.3. Vloga učenih pravnikov in študij rimskega prava

3.4. Vloga Cerkve

4. Obdobje zgodnje moderne države

4.1. Habsburške dedne dežele:

4.1.1. Stanovsko-monarhični dualizem

4.1.2. Partikularna prava, subsidiarna veljava recepiranega rimskega prava in primeri vladarjeve intervencijske zakonodaje;

4.2. Anglija

4.2.1. Zgodnji monarhični absolutizem in razvoj parlamenta

4.2.2. Sistem *common law*
4.3. Francija
4.3.1. Proces centralizacije državne oblasti
4.3.2. Zgodovinska razdeljenost na *pays du droit coutumier* in *pays du droit écrit*
5. Obdobje absolutizma
5.1. Habsburške dedne dežele
5.1.1. Pragmatična sankcija Karla VI. (nedeljivost habsburških dežel) in proces depatrimonializacije uprave in sodstva;
5.1.2. Vladarjeva načrtna reformna zakonodaja in vloga teoretikov naravnega prava;
5.2. Anglija
5.2.1. Prevlada parlamenta nad monarhom
5.2.2. *Common law* in *equity*
5.3. Francija
5.3.1. Monarhični absolutizem
5.3.2. Pravo in vpliv razsvetljenstva
6. Meščanska doba
6.1. Razvoj modernih ustavnih načel
6.2. Velike kodifikacije prava: med kontinuiteto in prelomom
- novosti: izčrpnost kodificiranja in izključna veljava postavljenega prava;
- poenotenje prava med najvišjim in najnižjim skupnim imenovalcem: študij primerov (npr. ureditev instituta lastninske pravice in instituta zakonske zveze)
6.3. Razvoj novih pravnih panog
6.4. Temelji sodobnega pravosodnega sistema
7. Primerjalnopravni študij izbranega primera pravnega instituta

Temeljna literatura in viri / Readings:

Grossi, P., *Pravna Evropa*. Ljubljana, Založba *cf, 2010.

Lupoi, M. *The Origins of the European Legal Order*. Cambridge, 2000.

Škrubej, K. *Pravo v zgodovini s poudarkom na razvoju na današnjem slovenskem prostoru : odlomki virov s komentarji*. Ljubljana: Založba GV, 2010.

Škrubej, K. »Avstrijska *sanctio pragmatica* in francoska *lex salica*: prestiž poznoantične pravne forme za novoveško vsebino.« V M. Preinfalk (ur.) *Leto 1713 in njegovi odmevi v slovenskem prostoru*. Ljubljana: Slovensko društvo za preučevanje 18. st.; Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU, 2015 (elektronska znanstvena monografija <http://ezb.ijs.si/fedora/get/ezmono:sd18/VIEW/>)

(ISSN [2386-0286](#)).

Škrubej, K., Slovenes, Austrians and the ABGB: from pluralistic to monistic conceptions of law and identity, v A. Polajnar Pavčnik (ur.) *Izročilo Občnega državljskega zakonika*, str. 27-41, 2013.

Škrubej, K. »Položaj žensk v civilnih sporih v okviru gorskih pravnih in patrimonialnih sodišč v 17. In 18. stoletju«. V M. Verginella, *Dolga pot pravic žensk: pravna in politična zgodovina žensk na Slovenskem*. Ljubljana: Znanstvena založba FF, Studia humanitatis, 2013, str. 89-114.

Vilfan, S. »Deželni stanovi in deželni zbori v Evropi – primerjava: k zgodovini starejšega evropskega parlamentarizma«, v *Zbornik znanstvenih razprav PF*, 51 (1991), str. 309–328.

Nared, A., *Kranjski deželni privilegiji*. Ljubljana: Arhiv Slovenije, 2008.

Myers, A.R., *Parliaments and Estates in Europe to 1789*. London: Thames and Hudson, 1975.

Brauneder, W., *Österreichische Verfassungsgeschichte*. Wien: Manz, 2009.

Willoweit, D. *Deutsche Verfassungsgeschichte: vom Frankenreich bis zur Wiedervereinigung Deutschlands*. München: C.H. Beck, 2009.

David, R. *Uvod v velike pravne sisteme I*. Ljubljana, 1997.

Carbasse, J. M. *Manuel d'introduction historique au droit*. Paris: Presses Universitaires de France, 2013.

Olivier-Martin, F., *Histoire du droit français des origines à la Revolution*, Paris: Domat, več izdaj.

Krynen, J., *L'idéologie de la magistrature ancienne*. Paris: Gallimard, 2009.

Baker, J. H., *An introduction to English Legal History*. Oxford, New York: Oxford UP, 2007.

Holt, J. C., *Magna Carta*. Cambridge UP, 3rd. Rev. Ed., 2015.

Hudson, J. *The Oxford History of the Laws of England: 871 – 1216*. Oxford UP, 2012.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je, da kandidat pridobi novejša in bolj poglobljena znanja s področja primerjalne evropske pravne zgodovine ob študiju primerov. Predvidena je poglobitev znanja o obstoju pluralizma pravnih virov tako v angleškem kot v kontinentalnih pravnih sistemih, s čimer se bistveno prispeva k razgledanosti in intelektualni širini kandidata. Kandidat bo tako bolje usposobljen za samostojno, strokovno kritično in odgovorno delo v zahtevnejših pravniških poklicih na

Objectives and competences:

področju evropskega, mednarodnega in primerjalnega prava ter v poklicih, povezanih z ohranjanjem evropske zgodovinske in kulturne dediščine.

Predvideni študijski rezultati:

Po opravljenih obveznostih bo kandidat sposoben izkazati razumevanje za bistvene razlike, a tudi za podobnosti med kontinentalnim in angleškim pravnozgodovinskim razvojem. O tem se bo sposoben primerno pisno in ustno izražati, s tem pa historične in sodobne pravne vire argumentirano interpretirati ter ustrezno kritično sodelovati v strokovni razpravi.

Intended learning outcomes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja (posredovanje teoretičnih znanj in praktičnih primerov).
Seminar (analiza historičnih pravnih virov, obravnava izdelkov samostojnega dela).
Drugo delo (konzultacije v zvezi s pripravo izdelkov za obravnavo na vajah, samostojno delo in študij).

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

Končni pisni izpit.	100%	

Reference nosilca / Lecturer's references:

Škrubej, K. *Pravo v zgodovini s poudarkom na razvoju na današnjem slovenskem prostoru: odlomki virov s komentarji*. Ljubljana: Založba GV, 2010.

Škrubej, K. »Avstrijska *sanctio pragmatica* in francoska *lex salica*: prestiž poznoantične pravne forme za novoveško vsebino.« V M. Preinfalk (ur.) *Leto 1713 in njegovi odmevi v slovenskem prostoru*. Ljubljana: Slovensko društvo za preučevanje 18. st.; Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU, 2015 (elektronska znanstvena monografija <http://ezb.ijs.si/fedora/get/ezmono:sd18/VIEW/> (ISSN [2386-0286](https://doi.org/10.25909/2386-0286))).

Škrubej, K., Slovenes, Austrians and the ABGB: from pluralistic to monistic conceptions of law and identity, v A. Polajnar Pavčnik (ur.) *Izročilo Občnega državlanskega zakonika*, str. 27-41, 2013.

Škrubej, K. »Položaj žensk v civilnih sporih v okviru gorskih pravnih in patrimonialnih sodišč v 17. In 18. stoletju«. V M. Verginella, *Dolga pot pravic žensk: pravna in politična zgodovina žensk na Slovenskem*. Ljubljana: Znanstvena založba FF, Studia humanitatis, 2013, str. 89-114.